

Huvudman

Jönköpings kommun
kontaktcenter@jonkoping.se

Ärendet

Tematisk tillsyn om betygssättning genom provning efter lovskola i årskurs 9 vid grundskolan Junedalsskolan i Jönköpings kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) ange huvudmannens namn att senast den **17 december 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende provning, betygskatalog och slutbetyg. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Jönköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Jönköpings kommun ska vidta följande åtgärder

Provning

1. Se till att läraren, när betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats, gör en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. Huvudmannen ska skriftligt redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för detta ändamål. (10 kap. 20 § första stycket skollagen)

2. Se till att betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygsriterier som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika betygsriterier för olika betygssteg. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygsriterierna. Huvudmannen ska skriftligt redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för detta ändamål. (Lgr 22, 2.7 Bedömning och betyg)

Betygskatalog och slutbetyg

1. Se till att alla beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Huvudmannen ska skriftligt redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för detta ändamål. (6 kap. 10 § skolförordningen och Skolverkets föreskrifter om betygskatalog. (SKOLFS 2011:123))
2. Se till att beslut om betyg dokumenteras i betygskatalogen för skolan som anordnar lovskolan. Huvudmannen ska skriftligt redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för detta ändamål. (6 kap. 10 § skolförordningen och Prop. 2016/17:156)
3. Se till att nya slutbetyg som utfärdas efter lovskola sätts först efter att en provning genomförs, anger den skolenhet där lovskolan bedrivits samt att rektorn för lovskolan skriver under elevernas slutbetyg och förser signaturen med ett namnförtydligande. Huvudmannen ska skriftligt redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för detta ändamål. (6 kap. 21 § skolförordningen, 5 § Skolverkets föreskrifter om utformningen av betyg efter provning i grundskolan och specialskolan (SKOLFS 2016:16) samt 6 och 14 §§ Skolverkets föreskrifter om utformning av slutbetyg i grundskolan, anpassade grundskolan och specialskolan (SKOLFS 2011:157))

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att huvudmannen har erbjudit de elever som har fått undervisning i lovskola att genomgå provning i anslutning till lovskola i de ämnen undervisningen i lovskolan har avsett samt att betyg har beslutats av de eller de lärare som har genomfört provningen.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linking@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:4817) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har genomfört en tillsyn av Junedalsskolan i Jönköpings kommun inom ramen för en tematisk tillsyn om betygssättning genom prövning efter lovskola.

Syftet med tillsynen är att Skolinspektionen ska granska huruvida regleringen kring prövning efter lovskolan i årskurs 9 efterlevs. I tillsynen ingår att granska genomförandet av prövning och betygssättning.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 23 juni 2025 och intervjuer med lärare och rektor har genomförts den 14 augusti 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger, slutbetyg och lärarförteckning. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Föreläggande

Prövning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i ärendet tagit del av och granskat slutbetyg och betygskataloger för de elever som genomfört en prövning vid Junedalsskolans lovskola med ett godkänt betyg. Vidare har Skolinspektionen även tagit del av och granskat huvudmannens sammanställning av de elever som deltagit vid lovskolan och om dessa genomfört en prövning. Av dokumenten framgår att det genomfördes totalt 23 prövningar vid Junedalsskolans lovskola. Prövningar genomfördes i ämnena matematik och engelska. 21 prövningar resulterade i ett godkänt betyg och samtliga elever fick betyget E.

Av intervjuer med rektorn och lärare samt inskickad dokumentation framgår att lärarna har erbjudit eleverna som har fått undervisning i lovskolan att genomgå prövning i de ämnen som de har fått undervisning i. Eleverna gjorde prövningar under pågående lovskola vilken avslutades 28 juni 2025.

Av lärarintervjun framgår att lärarna som undervisar på lovskolan endast sätter betygen F eller E efter genomförd prövning och att målsättningen med undervis-

ningen i lovskolan är en elev ska nå kriterierna för betyget E för att få gymnasiebehörighet. I provningen tar lärarna inte reda på elevernas kunskaper vad gäller olika betygssteg, utan prövar endast mot de kriterier som minst ska uppnås. Enligt rektorn ska lärarna pröva mot alla betygssteg om de märker att en elev har tillräckliga kunskaper för det.

Vidare uppger lärarna att de inte prövade eleverna mot alla betygsriterier som minst ska uppfyllas vissa av betygsriterierna i ämnena engelska och matematik. Eleverna prövades enbart på de kriterier som de inte nått godkänt på i den ordinarie undervisningen på den kommunala skola som eleven gick på när eleven slutade årskurs 9. Av lärarintervjun framgår att en elev som går lovskola genomför provning på de kriterier som enligt överlämning från ordinarie lärare behövs för att nå ett godkänt betyg i ämnet. Det var exempelvis ingen elev som prövades på muntliga färdigheter i ämnet engelska under lovskolan det här läsåret eftersom överlämningen från ordinarie engelsklärare innehöll information om att de fyra elever som genomförde provning redan var godkända på de muntliga delarna.

Rättslig reglering

Den som vill ha betyg från grundskolan har rätt att genomgå provning för betyg. Denna kan avse hela utbildningen i grundskolan eller ett eller flera ämnen som ingår i utbildningen. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg i ett avslutat ämne eller slutbetyg från grundskolan. Den som har fått undervisning i lovskola enligt 23 b § andra stycket ska av huvudmannen erbjudas att i anslutning till lovskolan genomgå provning för betyg i de ämnen undervisningen i lovskolan har avsett. Bestämmelserna om betygssättning i detta kapitel och i 3 kap. ska i tillämpliga delar gälla i fråga om provningen. (10 kap. 23 § skollagen 2010:800).

En huvudman ska också, om inte annat följer av fjärde stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 9 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. (10 kap. 23 b § skollagen andra stycket)

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygsriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. (10 kap. 20 § första stycket skollagen)

Betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygsriterier som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika betygsriterier för olika betygssteg. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygsriterierna. (Lgr 22, 2.7 Bedömning och betyg)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Jönköpings kommuns verksamhet vid Junedalsskolan inte fullt ut uppfyller författningarnas krav avseende prövning.

Utredningen visar att de prövningar som har genomförts på Junedalsskolans lovskola inte har omfattat samtliga betygsriterier och inte heller olika betygssteg. Detta är en brist då det av skollagen och gällande förordning framgår att läraren ska göra en sammantagen och allsidig bedömning i förhållande till de nationella betygsriterierna. Det innebär att en elevs kunskaper även vid prövning ska betygssättas utifrån samtliga betygsriterier och hela betygsskalan.

Vidare visar utredningen att eleverna som har fått undervisning i lovskola erbjuds att genomgå prövning för betyg i de ämnen som de har fått undervisning i under lovskolan. Erbjudandet om prövning sker i anslutning till lovskola. Ärendet avslutas därför i dessa delar.

Betygskatalog och slutbetyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Betygskatalog

Skolinspektionen har i ärendet granskat betygskatalogerna för de elever som fått ett godkänt betyg vid lovskolan. Betygskatalogen förs ämnesvis och klassvis. Av betygskatalogerna framgår en klassförteckning och alla elevers namn i den klassen samt betyg. Även den kommunala skolans namn där eleven gick när eleven slutade årskurs 9 skolenhetskod och lägeskommun framgår. Vidare framgår elevernas ursprungliga betyg samt det nya godkända betyget i samtliga betygskataloger. Elevernas nya betyg är daterade men saknar signering av betygsättande lärare.

För fyra av de tjugotvå eleverna har det nya betyget förts in i Junedalsskolans betygskatalog. För de övriga arton eleverna har det nya betyget förts in i betygskatalogen för den kommunala grundskolan där eleven gick när eleven slutade årskurs 9.

Rektorn uppger vid intervjun att signering av de nya betygen sker på respektive elevs skola och att det är administratörerna på elevernas ordinarie skola som gör ändringen. Vidare uppger rektorn att lärarna på lovskolan inte kan signera de nya betygen. Lärarna uppger vid intervjun att de sätter elevernas betyg och meddelar rektorn för lovskolan de nya betygen men att de inte signerar betygskatalogen eftersom de inte har tillgång till varje elevs betygskatalog.

Slutbetyg

Skolinspektionen har i ärendet granskat slutbetygen för de elever som har fått ett godkänt betyg i lovskolan. Slutbetygen förs på papper och är utfärdade av den kommunala skola där eleven gick när eleven slutade årskurs 9. Av slutbetygen

framgår elevens namn, årskurs och samtliga ämnesbetyg. Vidare framgår även uppgift om skolans namn, skolenhetskod och lägeskommun. Det framgår även när slutbetygen är utfärdade och samtliga slutbetyg efter avslutad lovskola är utfärdade 13 juni 2025, det vill säga innan lovskolan är avslutad.

Fem av de tjugoen slutbetygen är underskrivna av annan rektor än lovskolans rektor. Rektorn uppger vid intervjun att rektorn på lovskolan, vilken är centralt samordnad i Jönköpings kommun, inte kan utfärda ett nytt slutbetyg och att rutinen är att det är ansvarig rektor på respektive skola som ska skriva under det nya slutbetyget. Vidare uppger rektorn att eftersom Skolinspektionen begärde in betygskataloger och slutbetyg då flera rektorer var på semester skrev hen under de flesta av slutbetygen.

Rättslig reglering

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. (6 kap. 10 § skolförordningen)

För en elev som har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när skolplikten upphör. En sådan elev som därefter har slutfört den högsta årskursen har rätt att få ett nytt slutbetyg. För en elev som inte har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när eleven har slutfört den högsta årskursen. (6 kap. 14 § skolförordningen)

Den som redan har slutbetyg har efter prövning i ett eller flera ämnen rätt att få ett nytt slutbetyg. (6 kap. 21 § skolförordningen)

En betygskatalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter prövning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan, sameskolan och specialskolan markeras med ett horisontellt streck. Dessutom ska betygskatalogen innehålla uppgift om att ett avgångsintyg har utfärdats, enligt 6 kap. 17 § skolförordningen. (9 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygskatalog)

Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 § i samma SKOLFS).

Slutbetyg från grundskolan ska innehålla namn på skolenhet, Skolverkets skolenhetskod samt underskrift och namnförtydligande av rektorn (§ 6 samt § 14 SKOLFS 2011:157)

Om en kommunal huvudman samlar lovskolans elever till någon eller några av huvudmannens skolenheter, är det rektorn på den skolenhet där lovskolan bedrivs som också har rektorsansvaret. (Prop. 2016/17:156, s. 42.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Jönköpings kommuns verksamhet vid Junedalsskolan inte uppfyller författningarnas krav avseende betygskatalog och slutbetyg.

Betygskatalog

Av utredningen framgår att betygen i betygskatalogen för de elever som nått ett godkänt betyg vid lovskolan inte signerats av de lärare som beslutat om betygen. Då betyg enligt bestämmelser i skollagen ska signeras i betygskatalogen av den eller de som beslutar om betyg utgör detta en brist.

Av utredningen framgår även att samtliga elevers betyg inte förts in i betygskatalogen för den skola som lovskolan bedrivs vid. Enligt förarbetet till skollagen övergår ansvaret för de elever som tagits emot vid lovskolan till rektorn för lovskolan. Det innebär att det är i betygskatalogen där lovskolan bedrivs som elevens betyg efter prövning ska föras in.

Slutbetyg

Avseende slutbetygen framgår att datumet för när samtliga nya slutbetyg har utfärdats är detsamma som vid elevens ursprungliga slutbetyg, det vill säga innan det nya betyget efter prövning sattes. Enligt bestämmelserna i skollagen har en elev efter prövning rätt att få ett nytt slutbetyg och detta bör då utfärdas med ett nytt datum efter betygssättningen. Skolinspektionen bedömer därmed att detta är en brist.

Därtill framgår av utredningen att flertalet slutbetyg är utfärdade av den kommunal skola där eleven gick när eleven slutade årskurs 9 samt att några betyg inte är underskrivna av lovskolans rektor. Enligt förarbetet till skollagen övergår ansvaret för de elever som tagits emot vid lovskolan till rektorn för lovskolan. Det innebär att slutbetygen ska utfärdas där lovskolan bedrivs och skrivas under av lovskolans rektor eftersom densamma har rektorsansvaret.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ange huvudmannens namn verksamhet vid ange skolenhetens namn uppfyller inte författningarnas krav vad gäller ange bristen/bristerna. Det finns därför skäl att förelägga ange huvudmannens namn att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Det framgå av intervjuer med rektorn och lärarna att samtliga betyg som sattes efter provning under lovskolan beslutades av de lärare som genomfört provningen. Samtliga lärare som bedrev undervisning och genomförde provningar är legitimerade och behöriga.

Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. (3 kap. 16 § första och andra styckena skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Maja Beckman.

Utredaren Helena Forsberg har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även Lena Puman medverkat.